

लोक सेवा आयोग

अप्रतिबन्धित (प्रशासन, लेखापरीक्षण र व्यवस्थापिका संसद सेवा), राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, शाखा अधिकृत वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

चतुर्थ पत्र:- सेवा समूह सम्बन्धी विषय

खण्ड (A) – ३० अङ्क

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- १.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनको परिचय र कार्यक्षेत्र
- १.२ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू: निजामती सेवाको वर्गीकरण, भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन, बढुवा, तलब सुविधा, उत्प्रेरणा, वृत्ति विकास, कार्यसम्पादन मूल्यांकन र अवकाश
- १.३ संगठन: अवधारणा, प्रकृति, प्रकार र संगठनात्मक विकास
- १.४ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, पदसोपान, निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व, समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन र निक्षेपण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- १.५ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको विकासक्रम, आधारभूत संरचना, विशेषता, सुधारका प्रयास एवं चुनौतीहरू
- १.६ व्यवस्थापन परीक्षण
- १.७ व्यवसायिकता, अनुशासन र आचार-संहिता
- १.८ नागरिकबाट सार्वजनिक कार्यहरूको मूल्यांकन : सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण र तेश्रो पक्ष मूल्यांकन
- १.९ सार्वजनिक व्यवस्थापनका नवीन प्रवृत्तिहरू
- १.१० सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कम्प्युटर, इन्टरनेट, सामाजिक सञ्जाल, सूचना-सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, अवसर तथा चुनौतीहरू

खण्ड (B) – २० अङ्क

२. राजस्व प्रशासन

- २.१ आर्थिक कार्यप्रणाली
- २.२ राजस्वको अवधारणा र सिद्धान्त
- २.३ सार्वजनिक आय, सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋणको अवधारणा
- २.४ नेपालमा कर प्रणाली: वर्तमान स्वरूप र कार्यान्वयनको अवस्था (मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, अन्तशुल्क, भंसार महसूल, स्थानीय कर तथा अन्य करहरू)
- २.५ अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँड
- २.६ आर्थिक नीति, वित्तीय नीति र मौद्रिक नीति
- २.७ बजेट चक्र: बजेट निर्माण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन

खण्ड (C) – ३० अङ्क

३. सरकारी आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन र प्रतिवेदन

(२०अङ्क)

- ३.१ सरकारी आर्थिक कारोवार : परिचय, विशेषता, कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन, खातामा प्रविष्टि र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था
- ३.२ दोहोरो लेखा प्रणाली, नगद र प्रोदभावीमा आधारित लेखा प्रणाली
- ३.३ खाता सूची (Charts of Accounts), एकल खाता कोष (TSA) तथा राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS) सम्बन्धी जानकारी
- ३.४ सार्वजनिक सम्पत्ती, जिन्सी तथा धरौटी लेखा
- ३.५ सार्वजनिक क्षेत्रको लेखामान र आर्थिक कार्यविधि सञ्चालन सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
- ३.६ सार्वजनिक खरीद व्यवस्थापन र यस सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था

लोक सेवा आयोग

अप्राविधिक (प्रशासन, लेखापरीक्षण र व्यवस्थापिका संसद सेवा), राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, शाखा अधिकृत वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४. **लेखापरीक्षण प्रणाली** (१०अङ्क)
- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्त
  - ४.२ सरकारी तथा संगठित क्षेत्र लेखापरीक्षण-मान
  - ४.३ बेरुजु र बेरुजु फल्ल्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
  - ४.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक संस्थानको लेखापरीक्षण
  - ४.५ महालेखा परीक्षक र लेखापरीक्षण सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
  - ४.६ लेखापरीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरू (ICAN, INTOSAI, ASOSAI)

खण्ड (D) – २० अङ्क

५. **संसदीय प्रक्रिया र संघीय प्रणाली**
- ५.१ संघीय प्रणाली र नेपालमा संघियता
  - ५.२ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू बीचको विधायिकी अन्तरसम्बन्ध
  - ५.३ व्यवस्थापन कार्यविधि र कानून निर्माण प्रकृया
  - ५.४ प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा बीचको अन्तरसम्बन्ध
  - ५.५ संसद, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध
  - ५.६ संसदीय पदाधिकारी, संसदीय दल र संसदमा प्रतिपक्षको भूमिका
  - ५.७ सचिवालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको भूमिका
  - ५.८ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा संचालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था र क्षेत्राधिकार
  - ५.९ सांसद र निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको आचार-संहिता, अनुशासन, सदाचार र नैतिकता

लोक सेवा आयोग
अप्राविधिक (प्रशासन, लेखापरीक्षण र व्यवस्थापिका संसद सेवा), राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, शाखा अधिकृत वा सो सरह पदको खुला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
(In English)

Paper IV: Service related subject

Section (A) - 30 Marks

1. Public Management

- 1.1 Introduction and scope of public management
- 1.2 Various aspects of personnel management: classification of civil service, recruitment, selection, appointment, placement, promotion, compensation, motivation, career development, performance appraisal and separation from the service
- 1.3 Organization: concept, nature, type and organizational development
- 1.4 Directing, controlling, hierarchy, decision-making, leadership, coordination, delegation and devolution of authority, supervision, monitoring and evaluation in public management
- 1.5 Evolution of the public administration of Nepal, basic structure, features, efforts for reforms and challenges
- 1.6 Management audit
- 1.7 Professionalism, discipline and code of conduct
- 1.8 Citizens' involvement in the evaluation of public sector performances : Public hearing, social audit, public testing and third party evaluation
- 1.9 Innovative trends of public management
- 1.10 Use of computer, internet, social networking, information-communication technology in public service delivery; opportunities and challenges

Section (B) - 20 Marks

2. Revenue Administration

- 2.1 Financial procedures
- 2.2 Concept and principles of revenue
- 2.3 Concepts of public income, public expenditure and public debt
- 2.4 Tax system in Nepal : current structure and implementability (value added tax, income tax, excise duty, customs duty, local taxes and other taxes)
- 2.5 Intergovernmental financial transfer and revenue allocation
- 2.6 Economic policy, financial policy and monetary policy
- 2.7 Budget cycle: budget formulation, implementation and evaluation

Section (C) - 30 Marks

3. Accounting and Reporting of Government Financial Transactions (20 Marks)

- 3.1 Government financial transactions : Introduction, features, transaction analysis, primary record, ledger posting and provision related reporting system
- 3.2 Double entry-accounting system, cash and accrual based accounting system
- 3.3 General information about Chart of Accounts, Treasury Single Account (TSA) and Revenue Management Information System (RMIS)
- 3.4 Public assets, store / inventory and deposit accounting
- 3.5 Nepal Public Sector Accounting Standards and related legal provisions on financial procedures
- 3.6 Public procurement management and related legal provisions on public procurement

4. Auditing System

(10 Marks)

- 4.1 Introduction, purpose, types, basic principles and importance of the auditing
- 4.2 Government and corporate sector auditing standards
- 4.3 Provisions related to irregularities and settlement of irregularities
- 4.4 Audit of federal, provincial and local levels and the state-owned enterprises
- 4.5 Legal provisions related to the Auditor General and auditing
- 4.6 National and international institutions related to auditing (ICAN, INTOSAI, ASOSAI)

Section (D) - 20 Marks

5. Parliamentary Process and Federal System

- 5.1 Federal system and federalism in Nepal
- 5.2 Legislative interrelation among the federal, provincial and local levels
- 5.3 Management procedures and law making process
- 5.4 Interrelation between the House of Representative and the National Assembly
- 5.5 Interrelation among Parliament, Parliamentary Committees and Constitutional Bodies
- 5.6 Role of Parliamentary Officials, Parliamentary Parties and Opposition in Parliament
- 5.7 Role of the Secretariat of Conduction and Management Committee
- 5.8 Jurisdictions and policy provisions related to the operation of government services in the federal, provincial and local levels
- 5.9 Code of conduct, discipline, integrity and ethics of Parliamentarians and elected representatives